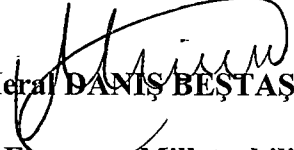

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Milli Eğitim Bakanı Yusuf TEKİN** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.

Meral DANIŞ BEŞTAŞ
Erzurum Milletvekili

Anayasa'nın 42'nci maddesinde "Kimse, eğitim ve öğrenim hakkından yoksun bırakılamaz. İlköğretim, kız ve erkek bütün vatandaşlar için zorunludur ve devlet okullarında parasızdır." hükmü açıkça yer almaktadır. Ancak kamuoyuna ve bağımsız kurum verilerine yansıyan güncel tablo, eğitimin kamusal bir hak olmaktan çıkarılarak ailelerin üzerine yıkılan ağır bir finansal yüke dönüştüğünü somut bir şekilde göstermektedir:

- **Kırtasiye ve Başlangıç Masrafları:** Birinci sınıfa başlayacak bir öğrencinin temel kırtasiye ihtiyacı 2.500 TL ile 7.000 TL arasında değişmektedir. Tüm Kırtasiyeciler Derneği (TÜKİD) verilerine göre ortaokul seviyesinde temel kırtasiye sepeti 3.500-4.500 TL, lise seviyesinde ise 4.000-5.500 TL bandındadır.
- **Beslenme ve Kantin Maliyetleri:** Okul beslenme çantasının fiyatı 450 TL'ye ulaşmıştır. Bir öğrencinin günlük beslenme çantasını doldurma maliyeti ortalama 219 TL, aylık maliyeti ise yaklaşık 4.380 TL olarak hesaplanmaktadır. Okul kantinlerinde en temel gıda maddesi olan tost 50 TL, simit/poğaç 20 TL, su 10 TL seviyesinde olup; tek bir öğrencinin aylık kantin gideri en az 1.400 TL'yi bulmaktadır.
- **Ücretsiz Yemek ve Bütçe Oranı:** Okul öncesinden liseye kadar tüm öğrencilere okullarda ücretsiz 1 öğün sıcak yemek sağlanmasının toplam maliyetinin MEB bütçesinin yaklaşık %13'üne denk gelmesine rağmen bu imkan sağlanmamaktadır.

Diğer taraftan, yasal ve anayasal engel bulunmasına rağmen devlet okullarında kayıt dönemlerinde "zorunlu bağış", "kayıt parası" adı altında; eğitim yılı süresince ise "aidat", "fotokopi/evrak ücreti", "güvenlik" ve "temizlik fonu" gibi başlıklarla velilerden düzenli nakit para talep edilmektedir. Okulların ödenek yetersizliği gerekçe gösterilerek velilerin adeta birer "eğitim finansörü" haline getirilmesi, dar gelirli aileler üzerindeki baskıyı artırmaktadır.

Mevcut asgari ücret tutarı göz önüne alındığında; iki veya daha fazla çocuğu okula devam eden asgari ücretli bir ailenin yalnızca temel kırtasiye, beslenme ve okul kaydiye harcamaları, aylık gelirlerinin yarısını aşmaktadır. Barınma, mutfak ve enerji giderleri karşısında geçim mücadelesi veren ailelerin güncel asgari ücretle bu eğitim masraflarını karşılaması imkansız hale gelmiş; bu durum derinleşen yoksulluk nedeniyle çocukların beslenme yetersizliği yaşamasına ve eğitimden koparak çocukların işçileştirilmesine zemin hazırlamaktadır.

Bu bağlamda;

1. Okullarda okul öncesinden lise son sınıfa kadar tüm öğrencilere günlük en az **bir öğün ücretsiz ve sağlıklı sıcak yemek ile temiz içme suyu** sağlanmasına yönelik Bakanlığınızca yürütülen bir eylem planı bulunmakta mıdır?
2. Türkiye genelinde ve Erzurum özelinde, yoksulluk nedeniyle okula beslenme çantası boş gelen veya yetersiz beslenme kaynaklı sağlık ve öğrenme sorunları yaşayan çocuklara ilişkin Bakanlığınızın elindeki resmi veriler nelerdir?
3. Bir öğrencinin temel kırtasiye ve okul başlangıç harcamalarının asgari ücretin önemli bir kısmına ulaştığı dikkate alındığında, dar gelirli ailelerdeki öğrencilere doğrudan nakdi veya aynı kırtasiye desteği verilmesi planlanmakta mıdır?
4. Anayasal "parasız eğitim" ilkesine rağmen, okullarda "kayıt parası", "bağış", "aidat", "fotokopi" veya "temizlik" adı altında velilerden para talep edilmesini önlemek amacıyla 2025-2026 yıllarında kaç okul idarecisi hakkında idari veya hukuki işlem başlatılmıştır?
5. Okul kantinlerindeki fahiş fiyat artışları ve satılan gıdaların besleyici değerleri konusunda Bakanlığınızca uygulanan bir tavan fiyat denetimi veya kar marjı kısıtlaması mevcut mudur?
6. Dağıtılan ücretsiz ders kitapları dışında velilere ek bir mali yük getiren yardımcı kaynak, test kitabı ve dijital materyal taleplerinin denetlenmesine dönük alınan tedbirler nelerdir?
7. Erzurum başta olmak üzere Doğu Anadolu bölgesinde taşınmalı eğitim kapsamındaki öğrencilerin beslenme ve ulaşım olanaklarının iyileştirilmesi amacıyla ayrılan bütçe ne kadardır?
8. Artan eğitim maliyetleri ve ekonomik imkansızlıklar nedeniyle örgün eğitimden ayrılarak çocuk işçiliğine veya MESEM kapsamına yönelen çocuk sayısı kademelere ve illere göre kaçtır?
9. Öğretmenlere eğitim-öğretim yılı başında ödenen hazırlık ödeneğinin, artan kırtasiye enflasyonu karşısında güncellenerek artırılmasına yönelik bir çalışmanız var mıdır?
10. Eğitim giderlerinin kamusal kaynaklardan tamamen ücretsiz karşılanması amacıyla MEB bütçesinin artırılması yönünde Hazine ve Maliye Bakanlığı ile yürütülen ortak bir çalışma bulunmakta mıdır?